

Άρθρο 29

Διάκριση και Γενικοί Όροι Χρησιμοποίησης Προσθέτων Υλών⁽¹⁾

1. Ως «πρόσθετο τροφίμων» ή «πρόσθετη ύλη τροφίμων», ή απλώς «πρόσθετο» νοείται η ουσία που καθορίζεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 2 του παρόντα Κώδικα.
2. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται στα πρόσθετα τροφίμων των κατηγοριών που αναφέρονται στο Παράρτημα I, τα οποία χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως συστατικά κατά την παραγωγή ή παρασκευή των τροφίμων και παραμένουν, ενδεχομένως τροποποιημένα στο τελικό προϊόν, και τα οποία στο εξής καλούνται «πρόσθετα τροφίμων».
3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται:
  - α) Στα τεχνολογικά βοηθήματα (παράγραφος 10, άρθρο 2 του Κώδικα).
  - β) Στις ουσίες που χρησιμοποιούνται για την προστασία των φυτών και των φυτικών προϊόντων σύμφωνα με τους κοινοτικούς φυτοϋγειονομικούς κανόνες.
  - γ) Στις αρωματικές ύλες που χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα και που αναφέρονται στο άρθρο 44 του Κώδικα.
  - δ) Στις ουσίες που προστίθενται στα τρόφιμα ως θρεπτικές ύλες (π.χ. βιταμίνες, ιχνοστοιχεία ή ανόργανα άλατα).
4. α) Για κάθε κατηγορία πρόσθετων που αναφέρονται στο Παράρτημα I και για τις οποίες έχουν καταρτιστεί κατάλογοι, μόνον οι ουσίες που περιλαμβάνονται στους καταλόγους αυτούς μπορούν να χρησιμοποιούνται ως πρόσθετα κατά την παραγωγή ή παρασκευή των τροφίμων, και μόνον υπό τους όρους που καθορίζονται εκεί.
β) Τα πρόσθετα τροφίμων κατατάσσονται σε μία από τις κατηγορίες του Παραρτήματος I ανάλογα με την κύρια λειτουργία που συνήθως συνδέεται με αυτά. Ωστόσο, η κατάταξη προσθέτου σε συγκεκριμένη κατηγορία δεν αποκλείει τη χρησιμοποίηση του προσθέτου αυτού και για άλλες λειτουργίες.
γ) Τα πρόσθετα τροφίμων κατατάσσονται σε κατάλογο με βάση τα γενικά κριτήρια που περιγράφονται στο Παράρτημα II.
5. Η χρησιμοποίηση και το ποσοστό προσθήκης προσθέτων σε κάθε είδος τροφίμου καθορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Κώδικα που αφορούν τα διάφορα είδη τροφίμων, απαγορευόμενης πάντως ρητά, κάθε χρησιμοποίησης προσθέτων με σκοπό τη συγκάλυψη μειονεκτημάτων ή ακαταλληλότητας κάποιου τροφίμου ή που μπορεί με οποιονδήποτε τρόπο να δημιουργήσει παραπλανητική εντύπωση για τη σύστασή του.
- 5δς. α) Κατά παρέκκλιση, είναι δυνατόν σύμφωνα με την κοινοτική διαδικασία να επιτραπεί να εξακολουθήσει η απαγόρευση χρήσης ορισμένων προσθέτων στην παραγωγή ορισμένων ειδικών τροφίμων που θεωρούνται παραδοσιακά υπό τον όρο ότι η απαγόρευση αυτή ισχύει ήδη την 1^η Ιανουαρίου 1992 και ότι επιτρέπεται η παραγωγή και πώληση όλων των τροφίμων που δεν θεωρούνται παραδοσιακά και συμφωνούν με τις σχετικές με τα πρόσθετα διατάξεις.
β) Με την επιφύλαξη των κανονισμών ΕΟΚ 2081/92 και 2082/92 έχει σταλεί στην Επιτροπή κατάλογος τροφίμων που θεωρούνται παραδοσιακά και στα οποία απαγορεύεται η χρήση ορισμένων προσθέτων.
γ) Οι απαγορεύσεις αυτές μπορεί να διατηρηθούν μέχρις ότου ληφθεί τελική απόφαση και δοθεί ο οριστικός κατάλογος και υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι γενικοί όροι που καθορίζονται στο εδάφιο (α).⁽²⁾

6 α) Λαμβανομένης υπόψη της επιστημονικής και τεχνικής εξέλιξης, είναι δυνατόν να επιτραπεί, αποκλειστικά και μόνον μετά από έγκριση του Α.Χ.Σ, η προσωρινή εμπορία και χρήση ενός προσθέτου που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες που ορίζονται στον Κώδικα Τροφίμων αλλά δεν περιλαμβάνεται σε συγκεκριμένο κατάλογο, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η άδεια πρέπει να περιορίζεται σε περίοδο δύο ετών κατ' ανώτατο όριο.
- Πρέπει να ασκείται επίσημος έλεγχος των τροφίμων όπου χρησιμοποιείται το πρόσθετο του οποίου έχει επιτραπεί η χρήση.
- Μπορεί να επιβληθεί η αναγραφή στην άδεια μιας ιδιαίτερης ένδειξης για τα τρόφιμα που παρασκευάζονται κατ' αυτόν τον τρόπο.

Το κείμενο κάθε απόφασης για χορήγηση αδειας κοινοποιείται στην Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη μέσα σε δύο μήνες από την ημερομηνία εφαρμογής της.

β) Πριν από τη λήξη της προθεσμίας των δύο ετών, που προβλέπεται στο εδάφιο (α) , μπορεί να υποβληθεί στην Επιτροπή αίτηση για εγγραφή του προσθέτου σε έναν από τους καταλόγους. Η αίτηση συνοδεύεται από στοιχεία που αιτιολογούν την προσθήκη αυτή και αναφέρεται στις χρήσεις για τις οποίες προορίζεται το πρόσθετο.

Ακολουθείται στη συνέχεια η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 3 της οδηγίας 89/107/ΕΟΚ για τα πρόσθετα τροφίμων. Εάν η διαδικασία αυτή δεν δώσει αποτελέσματα πρέπει να ακυρωθεί η συγκεκριμένη άδεια καθώς και κάθε άλλη άδεια που έχει χορηγηθεί για το ίδιο πρόσθετο.

γ) Νέα εθνική άδεια για το ίδιο πρόσθετο δεν μπορεί να χορηγηθεί εκτός εάν δικαιολογείται από την επιστημονική ή τεχνική εξέλιξη που θα έχει σημειωθεί μετά την ακύρωση.⁽²⁾

7. Η έγκριση του Α.Χ.Σ. για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο 6 χορηγείται μετά από σχετική αίτηση στην οποία πρέπει απαραίτητα να παρέχονται τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Περιγραφή της πρόσθετης ύλης, το χημικό και τυχόν εμπορικό όνομά της, η μέθοδος παρασκευής της, οι φυσικές και χημικές ιδιότητες, η σύνθεση και οι χαρακτηριστικές της αντιδράσεις.

β) Δήλωση του ποσοστού της ουσίας που θα προστεθεί στο τρόφιμο όπως και οδηγίες και υποδείξεις που αφορούν τη χρήση της.

γ) Όπου υπάρχει ανάγκη, μια δοκιμασμένη μέθοδος ποσοτικού προσδιορισμού της ουσίας στο τρόφιμο.

δ) Δεδομένα από τα οποία να προκύπτει ότι η ουσία αυτή έχει το επιδιωκόμενο φυσικό ή τεχνικό αποτέλεσμα.

ε) Λεπτομερή δεδομένα από τα οποία να προκύπτει ότι η ουσία είναι ασφαλής σύμφωνα με τις προτεινόμενες συνθήκες χρήσης της.

στ) Δεδομένα από τα οποία να φαίνεται η ποσότητα της ουσίας που παραμένει μέσα στο τρόφιμο κατά τη βιομηχανική του παρασκευή.

ζ) Δείγματα της ουσίας, της συσκευασίας της και εάν υπάρχει ανάγκη και δείγμα του τροφίμου που περιέχει την ουσία.

8. Τα πρόσθετα τροφίμων που δεν προορίζονται για πώληση στον τελικό καταναλωτή μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο μόνον εφόσον η συσκευασία τους ή οι περιέκτες τους φέρνουν τις ακόλουθες ενδείξεις που πρέπει να είναι ευδιάκριτες, ευανάνγνωστες και ανεξίτηλες.

α) – όταν τα πρόσθετα τροφίμων πωλούνται αυτούσια ή αναμιγμένα μεταξύ τους, την ονομασία κάθε προσθέτου, όπως προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις και τον αριθμό ΕΟΚ ή, όταν δεν υπάρχουν παρόμοιες διατάξεις, επαρκώς ακριβής περιγραφή του προϊόντος που να επιτρέπει τη διάκρισή του από άλλα με τα οποία μπορεί να γίνει σύγχυση, κατά φθίνουσα τάξη βάρους στο σύνολο.

- όταν στα πρόσθετα ενσωματώνονται άλλες ουσίες, ύλες ή συστατικά τροφίμων για να διευκολύνεται η αποθήκευση, η πώληση, η τυποποίηση, η διάλυση ή η αραίωση ενός ή περισσότερων προσθέτων, το όνομα του προσθέτου σύμφωνα με όσα ορίζονται στην πρώτη περίπτωση, καθώς και η ένδειξη του κάθε συστατικού στοιχείου, κατά φθίνουσα τάξη βάρους στο σύνολο.
  - β) – την ένδειξη «κατάλληλο για τρόφιμα»,
– ή «για τρόφιμα, περιορισμένη χρήση»,
– ή συγκεκριμένη ένδειξη για τη χρήση του στο τρόφιμο για το οποίο προορίζεται.
  - γ) ενδεχομένως, οι ιδιαίτερες συνθήκες διατήρησης και χρήσης.
  - δ) οδηγίες χρήσης, σε περίπτωση που η παράλειψή τους δεν επιτρέπει την ορθή χρησιμοποίηση του προσθέτου.
  - ε) ένδειξη που να επιτρέπει την αναγνώριση της παρτίδας.
  - στ) το όνομα ή την εμπορική επωνυμία και τη διεύθυνση του κατασκευαστή ή του συσκευαστή ή ενός πωλητή εγκατεστημένου στην Κοινότητα.
  - ζ) την εκατοστιαία αναλογία κάθε συστατικού στοιχείου, του οποίου η παρουσία στο τρόφιμο υπόκειται σε ποσοτικό περιορισμό ή επαρκή στοιχεία για τη σύνθεση του προϊόντος, ώστε ο αγοραστής να είναι σε θέση να συμμορφωθεί με τις διατάξεις που ισχύουν για το τρόφιμο αυτό.
Όταν ο ίδιος ποσοτικός περιορισμός εφαρμόζεται σε ομάδα συστατικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται μεμονωμένα ή σε συνδυασμό, η εκατοστιαία αναλογία του συνδυασμού μπορεί να εκφράζεται με μία μόνο τιμή.
  - η) την καθαρή ποσότητα,
  - θ) τυχόν άλλες ενδείξεις που προβλέπονται από τις ειδικές διατάξεις για τα πρόσθετα.
Κατά παρέκκλιση οι ενδείξεις που προβλέπονται στα εδάφια (α) δεύτερη περίπτωση και εδ. (δ) έως (ζ), μπορούν να περιέχονται μόνο στα σχετικά εμπορικά έγγραφα που αφορούν την παρτίδα και που προσκομίζονται πριν ή κατά την παραλαβή, εφόσον στις συσκευασίες ή στους περιέκτες του εν λόγω προϊόντος, αναγράφεται εμφανώς η ένδειξη: «για παρασκευή τροφίμων, όχι για λιανική πώληση».
9. Τα πρόσθετα τροφίμων που προορίζονται για πώληση στον τελικό καταναλωτή μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο μόνον εφόσον η συσκευασία τους ή οι περιέκτες τους φέρουν τις ακόλουθες ενδείξεις, που πρέπει να είναι ευδιάκριτες, ευανάγνωστες και ανεξίτηλες.
- α) την ονομασία πώλησης του προϊόντος. Η ονομασία αυτή είναι εκείνη που καθορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν για το εν λόγω προϊόν και τον αριθμό ΕΟΚ ή όταν δεν υπάρχουν παρόμοιες διατάξεις, μια επαρκώς ακριβής περιγραφή του προϊόντος που να επιτρέπει τη διάκρισή του από άλλα με τα οποία μπορεί να γίνει σύγχυση,
  - β) τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 8, εδάφια α, β, γ, δ, ε, στ και η,
  - γ) την ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας του προϊόντος,
  - δ) τυχόν άλλες ενδείξεις που προβλέπονται από τις ειδικές διατάξεις για τα πρόσθετα.
- 10.α) Οι παράγραφοι 8 και 9 δεν θίγουν τις λεπτομερέστερες ή ευρύτερες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που αφορούν τα μέτρα και σταθμά ή την παρουσίαση, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδυνών ουσιών και παρασκευασμάτων ή τη μεταφορά των ουσιών αυτών.
- β) Οι ενδείξεις που προβλέπονται στις παραγράφους 8 και 9 πρέπει να αναγράφονται και στην Ελληνική γλώσσα.
11. Τα πρόσθετα τροφίμων, που ανήκουν στις κατηγορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι διατίθενται στο εμπόριο μόνον εφόσον ανταποκρίνονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου και των Παραρτημάτων του.

12. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου αυτού το Α.Χ.Σ. αποφαινεται για τον χαρακτηρισμό ως «Επιβλαβές για την υγεία» ή ως «Ακατάλληλον για ανθρώπινη κατανάλωση» του τροφίμου στο οποίο έχει προστεθεί η πρόσθετη ύλη ή ουσία, ανάλογα με το είδος του τροφίμου, το είδος της πρόσθετης ύλης ή ουσίας και το ποσοστό προσθήκης αυτής. ⁽³⁾
13. Η κυκλοφορία προσθέτων που δεν είναι σύμφωνα με το παρόν άρθρο επιτρέπεται μέχρι τέλους 1991.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατηγορίες προσθέτων τροφίμων

Χρωστικές
Συντηρητικά
Αντιοξειδωτικά
Γαλακτωματοποιητές
Γαλακτωματοποιητικά άλατα
Πυκνωτικά μέσα
Πηκτωματοποιητές
Σταθεροποιητές⁽¹⁾
Ενισχυτικά γεύσης
Μέσα οξίνισης
Διορθωτικά οξύτητας⁽²⁾
Αντισυσσωματικά
Τροποποιημένα άμυλα
Γλυκαντικά
Διογκωτικές σκόνες
Αντιαφριστικά
Υλικά επικάλυψης⁽³⁾
Βελτιωτικά αλεύρων
Σκληρυντικά
Υγροσκοπικά μέσα
Συμπλοκοποιητές⁽⁴⁾
Ένζυμα⁽⁴⁾⁽⁵⁾
Ύλες που προσδίδουν όγκο
Πρωστικά αέρια και αέρια συσκευασίας.

⁽¹⁾ Εννοείται ότι στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται και ο σταθεροποιητής αφρού.

⁽²⁾ Διευκρινίζεται ότι οι παράγοντες αυτοί μπορούν είτε να αυξάνουν είτε να μειώνουν την οξύτητα.

⁽³⁾ Περιλαμβάνονται και τα πρόσθετα που διευκολύνουν την κατάποση.

⁽⁴⁾ Το γεγονός ότι οι όροι αυτοί περιλαμβάνονται στον παρόντα κατάλογο δεν προδικάζει ενδεχόμενη απόφαση όσον αφορά την αναφορά τους στην επισήμανση των τροφίμων που προορίζονται για τον τελικό καταναλωτή.

⁽⁵⁾ Πρόκειται μόνο για τα ένζυμα που χρησιμοποιούνται ως πρόθετα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Γενικά κριτήρια για τη χρήση των προσθέτων τροφίμων

1. Τα πρόσθετα τροφίμων μπορούν να γίνουν αποδεκτά, μόνον εφόσον:
  - μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη επαρκούς τεχνολογικής ανάγκης και ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα, εφαρμόσιμα από οικονομική και τεχνολογική άποψη.
  - δεν παρουσιάζουν κανέναν κίνδυνο για την υγεία του καταναλωτή στα προκείμενα επίπεδα χρήσης, στο βαθμό που είναι δυνατό να εκτιμηθεί με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.
  - δεν εξαπατούν τον καταναλωτή.
2. Ένα πρόσθετο τροφίμων μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον αν αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη χρήση του συνεπάγεται αποδείξιμα πλεονεκτήματα για τον καταναλωτή πρέπει να θεμελιώνεται αυτό που συνήθως αποκαλείται «ανάγκη». Η χρήση προσθέτων τροφίμων πρέπει να είναι συνάρτηση των σκοπών που καθορίζονται στα εδάφια α έως δ και μόνον εφόσον οι σκοποί αυτοί δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν με άλλα μέσα πρακτικώς εφαρμόσιμα από οικονομική άποψη και δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή:
  - α) διατήρηση της θρεπτικής ικανότητας του τροφίμου. Η σκόπιμη μείωση της θρεπτικής ικανότητας ενός τροφίμου, μπορεί να δικαιολογείται μόνον όταν το τρόφιμο δεν αποτελεί σημαντικό στοιχείο ενός κανονικού διαιτολογίου ή όταν το πρόσθετο είναι απαραίτητο για την παραγωγή τροφίμων που προορίζονται για ομάδες καταναλωτών με ειδικές διατροφικές ανάγκες,
  - β) παροχή αναγκαίων συστατικών ή στοιχείων σε τρόφιμα που προορίζονται για ομάδες καταναλωτών με ειδικές διατροφικές ανάγκες,
  - γ) αύξηση της ικανότητας διατήρησης ή της σταθερότητας ενός τροφίμου ή βελτίωση των οργανοληπτικών ιδιοτήτων του, με την προϋπόθεση ότι δεν αλλοιώνεται με τον τρόπο αυτό η φύση, η ουσία ή η ποιότητα του τροφίμου, ώστε να εξαπατάται ο καταναλωτής,
  - δ) υποβοήθηση της παραγωγής, μεταποίησης, παρασκευής, κατεργασίας, συσκευασίας, μεταφοράς ή αποθήκευσης του τροφίμου, με την προϋπόθεση ότι το πρόσθετο δεν χρησιμοποιείται για την απόκρυψη των αποτελεσμάτων της χρήσης ελαττωματικών πρώτων υλών ή ανεπιθύμητων διαδικασιών (συμπεριλαμβανομένων των ανθυγιεινών) κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε από τις παραπάνω δραστηριότητες.
3. Για να προσδιοριστούν οι ενδεχόμενες βλαβερές επιπτώσεις προσθέτου ή των παραγωγών του, το πρόσθετο υποβάλλεται στις κατάλληλες δοκιμές και σε κατάλληλη τοξικολογική αξιολόγηση. Στην αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη, παραδείγματος χάριν, τυχόν σωρευτικά, συνεργιστικά ή ενισχυτικά αποτελέσματα της χρήσης του καθώς και το φαινόμενο της δυσανεξίας του ανθρώπου έναντι ουσιών ξένων προς τον οργανισμό του.
4. Όλα τα πρόσθετα τροφίμων πρέπει να παρακολουθούνται διαρκώς και, όταν χρειάζεται, να επαναξιολογούνται υπό το φως των μεταβαλλόμενων συνθηκών χρήσης και των νέων επιστημονικών στοιχείων.
5. Τα πρόσθετα τροφίμων πρέπει πάντοτε να πληρούν τα εγκεκριμένα κριτήρια καθαρότητας.
6. Η έγκριση των προσθέτων τροφίμων πρέπει:
  - α) να προσδιορίζει τα τρόφιμα στα οποία επιτρέπεται να προστίθενται τα συγκεκριμένα πρόσθετα και τους όρους υπό τους οποίους γίνεται η προσθήκη αυτή,
  - β) να περιορίζεται στην ελάχιστη δόση που είναι απαραίτητη για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος,
  - γ) να λαμβάνει υπόψη την τυχόν αποδεκτή ημερήσια δόση ή ισοδύναμο υπολογισμό που έχει καθοριστεί για τα πρόσθετα τροφίμων και την πιθανή ημερήσια πρόσληψη του συγκεκριμένου προσθέτου, μέσω των τροφών, στο σύνολό τους. Όταν το πρόσθετο τροφίμων πρέπει να χρησιμοποιείται σε τρόφιμα που προορίζονται για ειδικές ομάδες καταναλωτών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ποιά είναι η δυνατή ημερήσια πρόσληψη του προσθέτου από τους καταναλωτές αυτούς.

Παραπομπές

- ⁽¹⁾ Απόφαση Α.Χ.Σ. 815/90 ΦΕΚ 104/Β/28.2.91 «Τροποποίηση των άρθρων 2 και 29 του Κώδικα Τροφίμων σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 89/107/ΕΟΚ».
- ⁽²⁾ Απόφαση Α.Χ.Σ. 654/95, ΦΕΚ 248/Β/11.4.96 «Τροποποίηση του άρθρου 29 του Κ.Τ. σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 94/34/Ε.Κ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την Οδηγία 89/107/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου».
- ⁽³⁾ Απόφ. Α.Χ.Σ. 236/2011, ΦΕΚ 4/Β/4-1-2012, «Τροποποίηση του άρθρου 18 «Γνωμάτευση», του άρθρου 3 «Διάθεση και επεξεργασία τροφίμων» και του άρθρου 29 «Διάκριση και Γενικοί Όροι χρησιμοποίησης προσθέτων υλών», του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (ΦΕΚ 788/Β' /31.12.1987) όπως ισχύει, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2002 (ΕΕ L 31/1.2.2002) «για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων»